

Vlaams
Parlement

ingediend op **302** (2014-2015) – Nr. 1
26 maart 2015 (2014-2015)

Voorstel van decreet

van Willy Segers, Ward Kennes, Mercedes Van Volcem, Peter Wouters,
Koen Van den Heuvel en Nadia Sminate

houdende wijziging van diverse bepalingen
van het decreet van 7 juni 2013
betreffende het Vlaamse integratie-
en inburgeringsbeleid

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Vlaanderen telt sinds 2004 acht Huizen van het Nederlands (HvN): vijf provinciale, twee stedelijke (Gent en Antwerpen) en één in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De HvN verwijzen anderstaligen als deskundige en neutrale partner door naar het meest geschikte aanbod Nederlands als tweede taal (NT2). Ze werken aan het optimaliseren van het aanbod NT2.

In het regeerakkoord en de beleidsnota Integratie en Inburgering 2014-2019 is de beleidsintentie opgenomen om de HvN onder te brengen in het extern verzelfstandigd agentschap (EVA) Integratie en Inburgering.

Door de HvN onder te brengen in het EVA wordt er duidelijkheid geschapen in het landschap van instrumenten om de integratie van personen met een buitenlandse herkomst of anderstaligen te bevorderen. Deze inkanteling zal ook bijdragen tot een versterking van de opdrachten die de HvN momenteel opnemen. Zo zal de oriëntering van anderstaligen op een meer uniforme manier kunnen worden opgenomen.

Het voorliggende voorstel van wijzigingsdecreet heeft als hoofddoel om zo snel mogelijk uitvoering te geven aan deze beleidsintentie. De inkanteling van de onthaalbureaus, tolkendiensten en integratiecentra is ondertussen gebeurd. Het EVA is momenteel bezig met de reorganisatie van deze diensten binnen haar werking. De HvN dienen hier zo snel mogelijk bij betrokken te worden. Hiervoor moet in eerste instantie het decreet van 7 juni 2013 betreffende het integratie- en inburgeringsbeleid (het Integratiedecreet) uitgebreid worden met de kerntaken van de HvN.

In het Integratiedecreet is er reeds aandacht voor het taalverwervingsproces (taal(promotie)beleid en Nederlands als onderdeel van het inburgeringsproject). Dit zal met voorliggend voorstel van decreet uitgebreid worden met een gerichte oriëntering van anderstaligen naar een geschikt aanbod NT2 en het waken over een behoeftedekkend aanbod NT2.

Het is hierbij belangrijk om te benadrukken dat alle aspecten met betrekking tot het taalverwervingsproces in het voorstel van decreet zich niet enkel richten naar personen met een buitenlandse herkomst maar naar alle anderstaligen.

Het regeerakkoord voorziet verder in een aantal nieuwe concrete beleidsmaatregelen die in het Integratiedecreet moeten geregeld worden, zoals:

- Huizen van het Nederlands moeten de opdracht krijgen om taalniveaus NT2 te attesteren;
- personen die tot de doelgroep van inburgering behoren en binnen de vijf jaar na vestiging in Brussel en Wallonië verhuizen naar Vlaanderen, moeten ook verplicht kunnen worden om een inburgeringstraject te volgen.

Daar het slechts om twee bijkomende wijzigingen gaat en deze maatregelen zeer operationeel en concreet zijn, nemen we ze ook onmiddellijk op in voorliggend voorstel van decreet.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel voegt twee centra toe aan de definitie van 'centrum' in artikel 2, 4°, van het decreet van 7 juni 2013. Ook Syntra en VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) zijn reguliere centra die taalopleidingen aanbieden en waarnaar het EVA anderstaligen kan doorverwijzen, indien betrokkene werkzoekend is.

Artikel 3

Punt 2° bepaalt de bijkomende kerntaken (punt 5° tot en met 7° in artikel 17 van het decreet van 7 juni 2013) die het EVA zal opnemen ingevolge de inkanteling van de HvN en de nieuwe opdracht om taalattesten uit te reiken:

- adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van een optimale dienstverlening met betrekking tot Nederlands voor anderstaligen. Met deze nieuwe kerntaak neemt het EVA de taken die de HvN momenteel opnemen over. Voortaan zal het EVA de anderstalige op een deskundige en neutrale manier oriënteren naar het meest geschikte aanbod NT2;
- uitreiken van bewijzen van het taalniveau Nederlands. Aangezien vanuit verschillende beleidsdomeinen taalvoorwaarden worden opgelegd en anderstaligen op allerlei manieren Nederlands kunnen leren, is het van belang dat anderstaligen op een kwaliteitsvolle en laagdrempelige manier hun taalniveau Nederlands kunnen laten vaststellen. Het agentschap heeft daarom als zesde kerntaak het uitreiken van bewijzen van het taalniveau Nederlands;
- de regierol opnemen over het aanbod Nederlands als tweede taal dat behoefte-dekkend en behoeftegericht moet zijn. Het aanbod NT2 moet afgestemd zijn op de noden van de anderstalige, zowel inzake kwaliteit (behoeftegericht) als kwantiteit (behoefte-dekkend). Het EVA heeft daarom als zevende en laatste kerntaak om de regierol over een behoefte-dekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal van de HvN over te nemen.

De concrete invulling van deze taken wordt verduidelijkt in artikel 7.

Het toevoegen van deze 3 kerntaken leidt tot enkele legistieke aanpassingen (punt 1° en 3°).

Artikel 4

Artikel 20 van het decreet van 7 juni 2013 regelt de elektronische gegevensuitwisseling via de Kruispuntbank Inburgering. De overdracht van de HvN naar het EVA leidt tot enkele aanpassingen aan dit artikel zodat de registratie en de verwerking van persoonsgegevens ook na overdracht blijft voldoen aan de vereisten van de artikelen 5, 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Concreet dient toegevoegd te worden dat het cliëntvolgsysteem het EVA ook moet ondersteunen bij het oriënteren van de anderstaligen naar het meest gepaste aanbod Nederlands als tweede taal.

Er moet eveneens toegevoegd worden dat in het cliëntvolgsysteem de dossiers van anderstaligen zullen geregistreerd worden en dat in dit systeem de dossiers van

anderstaligen die om een bewijs van taalniveau verzoeken, kunnen geregistreerd worden.

Door de taakstelling van het EVA uit te breiden met die van de HvN, betekent dat de actoren met wie uitgewisseld zal worden, moeten uitgebreid worden. Concreet worden volgende uitwisselingspartners toegevoegd: de centra, de Vlaamse onderwijsadministratie en Actiris.

Het cliëntvolgsysteem zal niet enkel meer dienen om inburgering op te volgen, maar ook het aanbod NT2 en de dienstverlening ten aanzien van anderstaligen.

Artikel 5

Artikel 27, §1, van het decreet van 7 juni 2013, regelt wie verplicht is om een inburgeringstraject te volgen. Dit artikel wordt aangepast zodat inburgeraars die binnen de 5 jaar na vestiging in Brussel en Wallonië verhuizen naar Vlaanderen, ook verplicht kunnen worden om een inburgeringstraject te volgen.

Concreet moet in artikel 27, §1, 1° en 3°, de zinsnede "die tijdens de afgelopen 12 maanden voor het eerst ingeschreven werd in het Rijkregister" geschrapt worden, om inburgeraars die zich meer dan één jaar geleden in Brussel of Wallonië vestigden en dan verhuizen naar Vlaanderen te vatten. "De afgelopen 12 maanden" kan niet vervangen worden door "afgelopen 5 jaar" want dan zouden bijvoorbeeld minderjarige nieuwkomers na 4 jaar verblijf in Vlaanderen, wanneer ze 18 worden, verplicht worden. Dit is niet de bedoeling.

Om enerzijds de nieuwkomers in Vlaanderen en anderzijds de inburgeraars die binnen de 5 jaar uit Wallonië of Brussel naar Vlaanderen verhuizen als verplichte doelgroep te kunnen vatten, is het noodzakelijk om artikel 27, §1, 1° en 3°, onder te verdelen in:

- a) inburgeraars die voor het eerst ingeschreven worden in het Rijkregister in een Belgische gemeente. Door samenlezing met §1, eerste lid, worden op die manier alle nieuwkomers die zich onmiddellijk in Vlaanderen vestigen verplicht;
- b) inburgeraars die zich als meerderjarige eerst in Brussel of Wallonië hebben gevestigd en daarna, binnen de 5 jaar, verhuizen naar Vlaanderen.

Artikel 6

Gezien het EVA de taken van de HvN zal overnemen, is artikel 29, §4, van het decreet van 7 juni 2013 niet meer van toepassing en wordt het hierbij opgeheven.

Artikel 7

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling toe aan hoofdstuk 6 van het decreet van 7 juni 2013. Deze afdeling concretiseert de nieuwe kerntaken van het EVA.

Deze nieuwe afdeling bestaat uit drie artikelen:

– Artikel 46/1

Het opleidingsaanbod Nederlands voor anderstaligen is ruim en divers. Het EVA heeft daarom als taak om op een neutrale en deskundige manier de anderstalige naar het meest geschikte aanbod NT2 door te verwijzen. Dit kan gaan om zowel het reguliere aanbod NT2 als andere vormen van Nederlands leren.

Wat het meest geschikte aanbod is hangt af van het perspectief van de anderstalige op zowel korte als lange termijn, de leervaardigheid, de werk- en gezinssituatie

enzovoort. Om dit in kaart te brengen voorziet het EVA in een intake en eventueel testing van de anderstalige.

Een begeleiding op maat betekent ook dat het EVA afstemt met andere actoren die de anderstalige ook begeleiden (bijvoorbeeld in het kader van een inburgeringstraject).

De oriëntering gebeurt in alle regio's in Vlaanderen en Brussel op een uniforme manier en dus op basis van dezelfde criteria.

Een goede doorverwijzing vereist ook dat het EVA een volledig zicht heeft op het aanbod NT2 en de anderstalige informeert over dit aanbod.

– Artikel 46/2

Met het nieuwe artikel 46/2 krijgt het EVA de bevoegdheid om het taalniveau Nederlands van anderstaligen te attesteren. Deze bewijzen moeten een alternatief bieden voor anderstaligen die geen certificaat van een onderwijsinstelling kunnen voorleggen maar toch een bepaald niveau Nederlands verworven hebben.

Deze opdracht dient met de nodige kwaliteit, objectiviteit én omzichtigheid uitgevoerd te worden. Een degelijk instrumentarium en de juiste omkadering zijn hiervoor absolute minimumvoorwaarden.

De Vlaamse Regering zal de nadere modaliteiten bepalen.

– Artikel 46/3

Het EVA zal de regierol opnemen over het aanbod NT2 en er zo over waken dat er een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod gerealiseerd wordt.

Het EVA zal instaan voor het in kaart brengen van vraag en aanbod, het detecteren van tekorten in het aanbod en het formuleren van verbetervoorstellen aan aanbodverstrekkers NT2.

Om knelpunten in het aanbod te kunnen vaststellen, moet het EVA objectieve en meetbare criteria bepalen van wat een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod inhoudt.

De HvN werden in 2004 opgericht als vzw waarbij de betrokken actoren (inburgering, VDAB, aanbodverstrekkers) verplicht in de bestuursorganen zetelden. Deze sterke link wordt behouden door te bepalen dat het EVA in elk werkingsgebied een NT2-overleg moet organiseren dat minstens de reguliere aanbodverstrekkers NT2 (centrum voor volwassenenonderwijs: CVO, en centrum voor basiseducatie: CBE) en de VDAB omvat. Andere regionale betrokken partners kunnen uiteraard betrokken worden. Afspraken met betrekking tot de afstemming van het aanbod NT2 worden op dit overleg gemaakt en opgevolgd. De nadere modaliteiten van dit NT2-overleg kunnen door de Vlaamse Regering bepaald worden.

Artikel 8

Aangezien de taken van de HvN overgenomen worden door het EVA dienen het decreet en de uitvoeringsbesluiten die de werking van de HvN regelen, opgeheven te worden.

Artikel 9

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit decreet.

Willy SEGERS
Ward KENNES
Mercedes VAN VOLCEM
Peter WOUTERS
Koen VAN DEN HEUVEL
Nadia SMINATE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 2, eerste lid, 4°, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, worden een punt c) en een punt d) toegevoegd, die luiden als volgt:

- “c) een erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine of middelgrote ondernemingen als vermeld in artikel 36 tot en met 38 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaams Agentschap voor Ondernemingsvorming – Syntra Vlaanderen”;
- d) een centrum voor beroepsopleiding als vermeld in artikel 64 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding.”.

Art. 3. In artikel 17 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt in de eerste zin de zinsnede “tot en met 8” vervangen door de zinsnede “tot en met 9”;

2° aan het tweede lid worden een punt 5°, punt 6° en een punt 7° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “5° adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van een optimale dienstverlening met betrekking tot Nederlands voor anderstaligen die aan de voltijdse leerplicht voldaan hebben en die Nederlands willen leren gericht op sociale, professionele of educatieve redzaamheid;
- 6° uitreiken van bewijzen van het taalniveau Nederlands;
- 7° de regie opnemen over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal.”;

3° in het vijfde lid wordt in de tweede zin het woord “vier” vervangen door het woord “zeven”.

Art. 4. In artikel 20, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 1° worden de woorden “en bij het oriënteren van de anderstaligen naar het meest gepaste aanbod Nederlands als tweede taal” toegevoegd;

2° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

- “2° het EVA toelaten om het individuele dossier van de inburgeraar, de andersstalige, de minderjarige nieuwkomer en de anderstalige kleuter te registreren en het traject van die personen op te volgen en om het individuele dossier te registreren van de anderstalige die verzoekt om een bewijs van het taalniveau Nederlands als vermeld in artikel 17, tweede lid, 6°;”;

3° punt 5° wordt vervangen door wat volgt:

- “5° de gegevensuitwisseling in het kader van de inburgeringstrajecten, taalkennis Nederlands en Nederlands als tweede taal-trajecten tussen het EVA, de centra, vermeld in artikel 2, 4°, de Vlaamse onderwijsadministratie, de VDAB, Actiris en het OCMW elektronisch te laten verlopen;”;

4° punt 6° wordt vervangen door wat volgt:

“6° het EVA, het departement van het beleidsdomein of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangewezen door de Vlaamse Regering, toelaten om de inburgering, vermeld in afdeling 3, het aanbod Nederlands als tweede taal verstrekt door de centra, vermeld in artikel 2, 4°, en de dienstverlening ten aanzien van anderstaligen, vermeld in afdeling 9, op te volgen.”.

Art. 5. In artikel 27, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

“1° elke inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, eerste lid, 1°, die tot een van de volgende categorieën behoort. Hij behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3:

- a) de inburgeraar die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het Rijksregister in een Belgische gemeente;
- b) de inburgeraar die tijdens de afgelopen vijf jaar voor het eerst, en voor zover ten volle 18 jaar oud, ingeschreven werd in het Rijksregister in een Belgische gemeente, meer bepaald in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, het Franse taalgebied of het Duitse taalgebied;”;

2° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° elke inburgeraar als vermeld in artikel 26, §1, eerste lid, 2°, die de Belgische nationaliteit heeft en die tot een van de volgende categorieën behoort. Hij behoudt zijn hoedanigheid van verplichte inburgeraar zolang hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen, vermeld in paragraaf 3:

- a) de inburgeraar die voor het eerst ingeschreven wordt in het Rijksregister in een Belgische gemeente;
- b) de inburgeraar die tijdens de afgelopen vijf jaar voor het eerst, en voor zover ten volle 18 jaar oud, ingeschreven werd in het Rijksregister in een Belgische gemeente, meer bepaald in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, het Franse taalgebied of het Duitse taalgebied.”.

Art. 6. Artikel 29, §4, van hetzelfde decreet wordt ingetrokken.

Art. 7. In hoofdstuk 6 van hetzelfde decreet wordt een afdeling 9, die bestaat uit artikel 46/1 tot en met artikel 46/3, toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 9. Dienstverlening met betrekking tot Nederlands voor anderstaligen

Art. 46/1. De adviesverstrekking en begeleiding op maat in functie van een optimale dienstverlening met betrekking tot Nederlands voor anderstaligen, vermeld in artikel 17, tweede lid, 5°, omvat de volgende taken:

- 1° een gecoördineerde en geobjectiveerde intake, eventueel testing en doorverwijzing van de anderstalige naar het meest gepaste aanbod Nederlands als tweede taal. Deze oriëntering gebeurt op een deskundige en neutrale wijze;
- 2° informatie verzamelen en verstrekken over het aanbod Nederlands als tweede taal van de centra, vermeld in artikel 2, 4°, en van eventuele andere aanbieders Nederlands als tweede taal.

Art 46/2. Het uitreiken van bewijzen van taalniveau Nederlands, vermeld in artikel 17, tweede lid, 6°, omvat de volgende taken:

- 1° testen van de kennis van het Nederlands van anderstaligen op een deskundige, objectieve, neutrale en laagdrempelige wijze;
- 2° uitreiken van bewijzen van taalniveau Nederlands aan de hand van de niveaus van taalkennis, vastgelegd in het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen. Die niveaus van taalkennis kunnen afzonderlijk bepaald worden voor elk van de vier vaardigheden lezen, luisteren, spreken en schrijven.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten. Dit artikel kan pas in werking treden nadat de nadere modaliteiten zijn bepaald.

Art. 46/3. De regie over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 17, tweede lid, 7°, omvat minstens de volgende taken:

- 1° een zo volledig mogelijk overzicht verwerven van de vraag naar lessen Nederlands als tweede taal, het aanbod, de uitval en de reden tot uitval, de doorstroom en de wachtlijsten en het optimaliseren van de afstemming van het aanbod Nederlands als tweede taal tussen de verschillende centra, vermeld in artikel 2, 4°;
- 2° opstellen van objectieve en meetbare criteria van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal;
- 3° signaleren van knelpunten in het aanbod en het formuleren van verbetervoorstellen;
- 4° in functie van de taken vermeld in artikel 46/3, 1°, 2° en 3°, organiseert het EVA, op structurele basis, regionaal overleg met de centra vermeld in artikel 2, 4°. Op Vlaams niveau organiseert het EVA hiervoor overleg met de onderwijsverstrekkers, de Federatie voor Basiseducatie, de VDAB en Syntra Vlaanderen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten.”.

Art. 8. De volgende regelingen worden opgeheven:

- 1° het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands, gewijzigd bij de decreten van 24 december 2004, 20 mei 2005 en 1 juni 2012;
- 2° het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 2005 betreffende de Huizen van het Nederlands;
- 3° het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2005 houdende de inwerkingtreding van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands.

Art. 9. De Vlaamse Regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.

Willy SEGERS
Ward KENNES
Mercedes VAN VOLCEM
Peter WOUTERS
Koen VAN DEN HEUVEL
Nadia SMINATE